

Plaatselijke regeling ten behoeve van het leven en werken van de Protestantse Gemeente 'de Eshof' te Hoevelaken.

Inhoud

Paragraaf	Inhoud
1	Samenstelling van de kerkenraad
2.1.	Verkiezing van ambtsdragers <i>algemeen</i>
2.2.	Verkiezing van ouderlingen en diakenen
2.3	Verkiezing van predikanten
3	De werkwijze van de kerkenraad
4	Besluitvorming
5	De kerkdiensten
6.	De vermogensrechtelijke aangelegenheden - algemeen
6.1.	De vermogensrechtelijke aangelegenheden – kerkrentmeesterlijk
6.2.	De vermogensrechtelijke aangelegenheden - diaconaal
6.3.	De vermogensrechtelijke aangelegenheden – begrotingen, jaarrekeningen, collecterooster
7	Vaststelling en wijziging van de plaatselijke regeling
8	Overige bepalingen
	Ondertekening
	Aanvullende toelichting

Vaststelling (wijziging)

Deze plaatselijke regeling is vastgesteld / gewijzigd door de kerkenraad op 5 September 2019 en is vanaf 1 Oktober 2019 geldig.

(Opmerking: in dit model zijn toelichtingen opgenomen, steeds op de linkerpagina (even pagina's).

Toelichting

In de ordinanties voor de Protestantse Kerk in Nederland wordt op diverse plaatsen bepaald, dat de kerkenraad van een gemeente binnen de kaders van de kerkorde zelf zaken mag regelen. In de kerkelijke praktijk wordt hiervoor het begrip 'plaatselijke regeling' gebruikt. Alle gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland worden geacht er één te hebben. U treft hierbij aan een model voor zo'n plaatselijke regeling voor een gemeente zonder wijkgemeenten

§ 1. Samenstelling van de kerkenraad - toelichting

Ord. 4, art. 6 lid 2. De kerkenraad wordt gevormd door de ambtsdragers van de gemeente.

1.1. aantal ambtsdragers

De kerkenraad stelt het aantal ambtsdragers vast (ord. 4-6-3).

Het is belangrijk, dat dit besluit van de kerkenraad gemakkelijk te vinden is, vanwege de bepaling van Ord. 4-5-4, dat *'geen besluiten genomen kunnen worden indien niet tenminste de helft van het aantal leden zoals dit door het kerkelijk lichaam is vastgesteld, ter vergadering aanwezig is'*. Anders gezegd: het quorum om besluiten te kunnen nemen, is de helft van het aantal dat er bij een voltallige kerkenraad zou zijn.

Vacatures tellen dus mee.

Het is daarom zinvol het aantal kerkenraadsleden vast te leggen in de plaatselijke regeling.¹

Het model geeft in de tweede/derde kolom het minimum aantal per ambt. Het verschil in de kolommen heeft te maken met de keuze wel of geen kerkrentmeester resp. diaconaal rentmeester in de colleges (zie ook paragraaf 6).

Het model geeft ook aan wat er moet gebeuren als u voor een ambt niet aan het voorgeschreven minimum aantal komt.

1.2. vaste adviseurs (keuzemogelijkheid)

Ord. 4-6 betreft de *'samenstelling van de kerkenraad'*.

Dit betekent, dat hier die adviseurs worden genoemd, die regelmatig of altijd aanwezig zijn bij kerkenraadsvergaderingen.

Het gaat dus niet om iemand, die een of twee keer wordt gevraagd om advies te geven.

Het is dan ook zinvol in de plaatselijke regeling vast te leggen wie als adviseur tot de kerkenraadsvergaderingen toegang heeft en dus agenda en verslag krijgt.

De laatste zin in 1.2 geeft aan, dat de aanwezigheid beperkt kan worden tot het arbeidsveld van de adviseur.

---

¹ Voor het wijzigen van de plaatselijke regeling bent u verplicht de gemeente te horen (ord. 4-8-9). Als u tussentijds het aantal ambtsdragers wilt veranderen en niet meteen de gemeente kunt raadplegen, neem dan een kerkenraadsbesluit, voeg een kopie van het besluit aan de plaatselijke regeling toe en bespreek de wijziging tijdens de eerstvolgende gemeentevergadering.

§ 1. Samenstelling van de kerkenraad - artikelen

1.1. Aantal ambtsdragers

De kerkenraad bestaat uit de volgende ambtsdragers:

	Invullen:	verplicht minimum (Ord. 4-6-3)	Of
predikant	1	1	
ouderlingen	5	2	
ouderlingen-kerkrentmeester	4	2	3 *
diakenen	5	2	3*
Predikanten met een bijzondere opdracht		0	
Totaal	15	7	9

*: het aantal met een * geldt ingeval er geen kerkrentmeesters zijn die geen ouderling zijn (dus als alle kerkrentmeesters ook ouderling zijn) respectievelijk als er geen diaconale rentmeesters zijn (dus als alle leden van het college van diakenen ambtsdrager zijn). Zie toelichting.

Aantal predikantsplaatsen en de bezetting

Het aantal predikantsplaatsen bedraagt 1. Bij het vacant worden van de full-time plaats wordt het aantal predikantsplaatsen en de invulling daarvan opnieuw in beschouwing genomen.

Vrijstelling van het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar pastorale en missionaire roeping.

Op grond van ordinantie 3.8.2. geldt de vrijstelling per definitie voor:

- De ouderlingen-kerkrentmeester.
- De ambtsdragers die de functie van preses en scribe vervullen; tenzij de ambtsdragers zelf te kennen geven de vrijstelling niet nodig te vinden.

De vrijstelling geldt per definitie niet voor de ambtsdragers, die geroepen worden tot het dienen van de kerk in de meerdere vergaderingen of de gemeente vertegenwoordigen bij andere kerkgenootschappen en maatschappelijke instellingen. Bij uitzondering kan de kerkenraad in specifieke situaties afwijkend beslissen en naar bevind van zaken handelen.

Te benoemen functionarissen

Tot de door de kerkenraad te benoemen functionarissen behoren:

- De kerkrentmeesters en diaconale rentmeesters niet zijnde ambtsdragers.
- De notulist.
- De kerkmusici, op voordracht van het college van kerkrentmeesters.
- De beheerder (koster) van het kerkelijk centrum, op voordracht van het college van kerkrentmeesters.
- De pastorale werkers.

De functionarissen, die de ambtelijke vergaderingen bijwonen, hebben wel een geheimhoudingsverplichting.

Toelichting:

Ordinantie 4-9 biedt de mogelijkheid om te werken met

- een kleine kerkenraad, of
- een kerkenraad met werkgroepen, of
- een kerkenraad met werkgroepen en een kleine kerkenraad.

De kerkenraad vertrouwt een deel van zijn taak toe aan de kleine kerkenraad (ord. 4-9-1) en/of aan een aantal werkgroepen (ord. 4-9-2).

De kerkenraad blijft eindverantwoordelijk. De ordinantietekst geeft aan welke taken de kerkenraad **niet** kan toevertrouwen aan kleine kerkenraad en/of werkgroepen (ord. 4-9-5). De kerkenraad kan de kleine kerkenraad en de werkgroepen ook weer opheffen.

§ 1B. Samenstelling van de kleine kerkenraad

Ord. 4-9-3: "De kleine kerkenraad wordt gevormd door het moderamen van de kerkenraad en tenminste vier andere ambtsdragers, waarbij alle ambten aanwezig zijn."

Op de kleine kerkenraad zijn de bepalingen voor kerkenraden van toepassing. Er zijn tenminste zeven leden en tenminste zes vergaderingen per jaar, enz.

§ 1C Samenstelling werkgroepen

Ord. 4-9-2 zegt, dat een werkgroep bestaat uit

- een of meer ambtsdragers en
- een aantal andere leden van de gemeente.

De kerkenraad,
of als die er is: de kleine kerkenraad,
heeft tot taak:

- de instelling van werkgroepen en de benoeming van hun leden
- het vaststellen van de instructies van de werkgroepen
- het toetsen van het werk van de werkgroepen aan het beleidsplan, dat door de kerkenraad is vastgesteld
(ord. 4-9-5).

§ 1C. Samenstelling werkgroepen

1C.1. Werkgroepen

De volgende werkgroepen zijn ingesteld:

Werkgroepen in 'de Eshof'	Contactpersoon	E-mail	Opdracht	Categorie
Werkgroep Groene Kerk				Huisvesting
Werkgroep Liturgische Vormgeving				Diensten
Werkgroep Liturgisch Werkoverleg				Diensten
Werkgroep Vesper				Diensten
Werkgroep Oecumene				Diensten
Werkgroep Bij-zondagen				Diensten
Werkgroep Kusters				Diensten
Werkgroep Lectoren				Diensten
Werkgroep Cantorij				Diensten
Werkgroep ZWO				Diaconie
Werkgroep Kinderdienst				Jeugd
Werkgroep kinderoppas				Jeugd
Werkgroep Catechese				Jeugd
Werkgroep Levensboom				Jeugd
Werkgroep Activiteiten				Ouderen
Werkgroep Vorming en Toerusting				Vorming
Werkgroep Website				PR en communicatie
Werkgroep de Rondom				PR en communicatie

Werkgroep Uitmarkt				PR en communicatie
Werkgroep Bloemendienst				Zorg
Werkgroep B.A.K.				Organisatie

§ 2.1 Verkiezing van ambtsdragers algemeen - toelichting

Ord. 3, art. 2. De verkiezingsregeling

1. De verkiezing wordt gehouden volgens een door de kerkenraad vast te stellen regeling.
2. Tot vaststelling of wijziging van deze regeling kan de kerkenraad overgaan met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 4-8-5.
3. Stemgerechtigd zijn de belijdende leden van de gemeente.
De kerkenraad bepaalt, na de leden van de gemeente er in gekend en er over gehoord te hebben, of stemgerechtigd zijn
  - de doopleden van de gemeente
  - de gastleden aan wie de positie als van een belijdend lid is verleend
  - de gastleden aan wie de positie als van een dooplid is verleend
  - de vrienden die belijdend lid zijn van een andere gemeente van de kerk
  - de vrienden die dooplid zijn van een andere gemeente van de kerk
  - overige vriendenen legt dit vast in de in lid 1 genoemde regeling.
Degenen die niet tot de belijdende leden worden gerekend, zijn eerst stemgerechtigd indien zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.
4. De kerkenraad kan in de regeling opnemen dat bij volmacht kan worden gestemd, met dien verstande dat niemand meer dan twee gevolmachtigde stemmen kan uitbrengen en alleen stemgerechtigde leden gevolmachtigde stemmen kunnen uitbrengen.

De ordinantietekst spreekt van verkiezing '*volgens een door de kerkenraad vast te stellen regeling*'. § 2 van het model plaatselijke regeling is de hier bedoelde verkiezingsregeling.

In de plaatselijke regeling dienen de volgende punten door de kerkenraad zelf geregeld te worden:

2.1.1. Stemrecht en verkiesbaarheid

Wie zijn stemgerechtigd? De kerkenraad dient op dit punt een keuze te maken (ord. 3-2-3). De tabel geeft de verschillende opties aan. U kunt ook overal "nee" invullen.

Uiteraard krijgen de "eigen" doopleden stemrecht als "doop"-gastleden en/of vrienden dit ook krijgen.

Bij wijzigingen moet u de gemeente raadplegen.

Zie ook schema, aanvullende toelichting (2) achterin dit model.

2.1.2. Regels voor het stemmen

De kerkorde kent een algemene procedure voor besluitvorming in '*alle kerkelijke lichamen*'. Deze is te vinden in Ord. 4-5 en in het model in § 4.

Verkiezing van ambtsdragers geschiedt door stemgerechtigden, en wel *die* stemgerechtigden, die daadwerkelijk aan de stemming deelnemen. Hierop zijn de leden 1 tot en met 3 van ord. 4-5 van toepassing, tenzij in de plaatselijke regeling anders is voorzien. De kerkenraad moet in de plaatselijke regeling een verkiezingsregeling vastleggen (ord. 3-2 en ord. 4-8-5). In het model is de regeling conform ord. 4-5 overgenomen, maar de kerkenraad kan dus ook kiezen voor een aangepaste regeling.

Blanco stemmen tellen daarbij niet mee.

2.1.3. Stemmen bij volmacht (keuzemogelijkheid)

Bij de verkiezing van ambtsdragers kan bij volmacht worden gestemd, als de kerkenraad dit zo bepaalt (ord. 3-2-4). Een ordentelijke volmacht-procedure is, dat de volmacht schriftelijk en ondertekend is, en dat de gevolmachtigde vóór de stemming laat zien, dat hij een volmacht heeft. Zie de tekst in het model.

Ord. 3-2-4. De kerkenraad kan in de regeling opnemen dat bij volmacht kan worden gestemd, met dien verstande dat niemand meer dan twee gevolmachtigde stemmen kan uitbrengen en alleen stemgerechtigde leden gevolmachtigde stemmen kunnen uitbrengen.

§ 2.1. Artikelen

2.1.1. Stemrecht en verkiesbaarheid

De belijdende leden van de gemeente zijn stemgerechtigd en verkiesbaar.

Ter keuze:

	Stemgerechtigd	Verkiesbaar
Doopleden van de gemeente vanaf 18 jaar	Ja/nee	Ja/nee
Niet-gedoopte kinderen	nee	nee
Gastleden (belijdend)	Ja/nee	Ja/nee
Gastleden (dooplid) vanaf 18 jaar	Ja/nee	nee
Vrienden (belijdend lid van een gemeente binnen PKN)	Ja/nee	Ja/nee
Vrienden (dooplid van een gemeente binnen PKN vanaf 18 jaar)	Ja/nee	nee
Overige vrienden, geen lid van een kerk	Ja/nee	nee

2.1.2. Regels voor het stemmen

Stemming geschiedt volgens de algemene regels voor besluitvorming zoals neergelegd in ord. 4-5.

2.1.3. Stemmen bij volmacht (keuzemogelijkheid)

Er kan bij volmacht worden gestemd, maar niemand mag meer dan twee gevolmachtigde stemmen uitbrengen en alleen stemgerechtigde leden kunnen gevolmachtigde stemmen uitbrengen.

De volmachten zijn schriftelijk en ondertekend en worden van te voren aan de kerkenraad getoond.

§ 2.2. Verkiezing van ouderlingen en diakenen - toelichting

Ord. 3, art. 6. De verkiezing van ouderlingen en diakenen

1. Verkiezbaarheid

Verkiezbaar zijn de stemgerechtigden die de status van belijdend lid hebben, dan wel bij de bevestiging – met inachtneming van ordinantie 9-4-1 en 2 – onder de belijdende leden kunnen worden opgenomen.

Verkiezingsprocedure

2. De kerkenraad legt in de plaatselijke regeling vast op welke wijze de verkiezing plaatsvindt, met inachtneming van de volgende bepalingen:

- De gemeente wordt uitgenodigd om per ambt aanbevelingen te doen.
- De kerkenraad stelt de kandidatenlijst op per ambt.
- De kerkenraad is daarbij gehouden degenen die door ten minste tien stemgerechtigden zijn aanbevolen en verkiesbaar zijn op de kandidatenlijst te plaatsen, behalve indien het gaat om verkiezing van een ambtsdrager met bepaalde opdracht.
- Verkiezing door de stemgerechtigden van de gemeente vindt plaats indien er meer kandidaten dan vacatures zijn; in andere gevallen wordt de kandidaat verkozen verklaard.

3. Indien de stemgerechtigden van de (wijk)gemeente telkens voor een periode van ten hoogste zes jaren de kerkenraad machtigen om dubbeltallen per vacature te stellen, gelden in afwijking van lid 2 de volgende bepalingen:

- De gemeente wordt uitgenodigd per vacature aanbevelingen te doen
- De kerkenraad stelt de kandidatenlijst op per vacature
- De kerkenraad is daarbij gehouden degenen die door ten minste vijf stemgerechtigden zijn aanbevolen en verkiesbaar zijn op de kandidatenlijst te plaatsen, behalve
  - * indien het gaat om verkiezing van een ambtsdrager met bepaalde opdracht;
  - * indien de kerkenraad – gehoord de aanbevelingen – zelf een dubbeltal voor de vacature stelt.
- Verkiezing door de gemeente vindt plaats als er voor een vacature meer kandidaten zijn in andere gevallen wordt de kandidaat verkozen verklaard.

2.2.1. Het is mogelijk om een vaste verkiezingsmaand vast te leggen in de regeling.

Let overigens op, dat u de verkiezingen en ambtstermijnen niet zo regelt, dat op zeker moment alle kerkenraadsleden tegelijk aftreden.

2.2.2. Ten behoeve van de verkiezing van ouderlingen en diakenen wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld aanbevelingen te doen (ord. 3-6-2). Het ligt voor de hand hiervoor een termijn op te nemen. Zie het model.

Wanneer de verkiezing daadwerkelijk plaatsvindt, worden gemeenteleden uitgenodigd om daaraan deel te nemen (door naar de verkiezingsvergadering te komen of door hun stembiljet in de stembus te deponeren, zie hierna onder 2.2.3.). Ook voor deze uitnodiging kan in de plaatselijke regeling een termijn opgenomen worden.

2.2.3. Verkiezing kan bijvoorbeeld tijdens een vergadering van stemgerechtigden, maar ook in de vorm van een stembusverkiezing. De kerkenraad kan de keuze voor een van beide vormen vastleggen in de plaatselijke regeling. Zie de model-tekst.

2.2.4. Dubbeltallen (keuzemogelijkheid)

Het 'gewone' verkiezingssysteem is dat per ambt een lijst opgesteld wordt, waarop namen voorkomen van personen, die door stemgerechtigden zijn aanbevolen en namen van personen, die de kerkenraad voordraagt (zie Ord. 3-6-2). Bij het stemmen kan dan gekozen worden uit de namen, die op deze lijst voorkomen. De stemgerechtigden kunnen –eventueel op initiatief van de kerkenraad- kiezen voor een ander systeem, nl. verkiezing door dubbeltallen. Dit systeem is beschreven in Ord. 3-6-3. De afwijkingen van het gewone systeem zijn:

- a) de stemgerechtigden doen wel aanbevelingen, maar de kerkenraad is niet verplicht de namen op de lijst te plaatsen;
- b) per vacature geeft de kerkenraad de keuze uit twee kandidaten.

Het is aan de stemgerechtigden om voor dit systeem te kiezen. Indien deze keuze gemaakt wordt, geldt deze voor maximaal zes jaar. Het dubbeltal-systeem komt dan in de plaats van het gewone -in Ord. 3-6-2 beschreven- systeem.

§ 2.2. Artikelen

2.2.1 Verkiezingsmaand

De verkiezing van ouderlingen en diakenen vindt jaarlijks plaats in januari en in september.

2.2.2. Verkiezingsvorm

Ouderlingen en diakenen worden gekozen

- tijdens een vergadering van stemgerechtigden

2.2.3. Dubbeltallen

Na kennisneming van de ingekomen aanbevelingen voor de verkiezing van ouderlingen en diakenen stelt de kerkenraad voor elke vacature afzonderlijk een dubbeltal vast, waaruit de verkiezing door de stemgerechtigden van de gemeente plaatsvindt.

De stemgerechtigden van de gemeente hebben de kerkenraad hiertoe voor een periode van 6 jaar gemachtigd. Zie voor nadere bijzonderheden de 'machtiging uit hoofde van Ord. 3-6-3'.

De procedure beschreven in dit artikel komt in de plaats van het bepaalde in Ord. 3-6-2.

Machtiging uit hoofde van Ord. 3-6-3

Op .... (datum) hebben de stemgerechtigden van de ... gemeente de kerkenraad van die gemeente voor de duur van ... (maximaal zes) jaar gemachtigd om voor de verkiezing van ambtsdragers de procedure, beschreven in Ord. 3-6-3, te volgen. De kerkenraad zal de gemeente hierover uiterlijk op ... (datum plus aantal jaar) opnieuw raadplegen.

voorzitter kerkenraad
scriba kerkenraad

§ 2.3 Verkiezing van predikanten - toelichting

Ord. 3, art. 4. De verkiezing van predikanten

1. Voor de verkiezing tot predikant voor gewone werkzaamheden komen in aanmerking
- degenen die overeenkomstig ordinantie 13-18-3 als predikant beroepbaar zijn gesteld en
- de predikanten-geestelijk verzorger die door de kleine synode beroepbaar zijn gesteld als predikant, nadat zij de daarvoor vereiste aanvullende opleiding hebben voltooid of daarvoor ontheffing van de kleine synode hebben verkregen vanwege verworven bekwaamheden.

2. Predikanten voor gewone werkzaamheden zijn pas beroepbaar wanneer zij ten minste vier jaar de gemeente waaraan zij verbonden zijn, hebben gediend. Afwijking hiervan is slechts mogelijk met instemming van het breed moderamen van de classicale vergadering van de classis waartoe de gemeente behoort waaraan de betrokken predikant verbonden is.

3. Een predikant kan niet binnen twee jaar voor de tweede maal worden beroepen in dezelfde vacature.

4. Een predikant tegen wiens vervulling van het ambt ernstige bezwaren zijn gerezen, kan – indien deze bezwaren door het bevoegde college voor het opzicht in behandeling zijn genomen – geen beroep in overweging nemen zolang die behandeling niet onherroepelijk is geëindigd.

5. De kerkenraad verricht de kandidaatstelling. ....

6. De verkiezing van een predikant vindt plaats in een door de kerkenraad belegde vergadering van de stemgerechtigden van de gemeente.

7. Voor het geval dat de kerkenraad één kandidaat ter verkiezing aan de gemeente voorstelt, is een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte geldige stemmen vereist om deze gekozen te kunnen verklaren.

10. De kerkenraad maakt de naam van de gekozene aan de gemeente bekend om haar goedkeuring te verkrijgen met het oog op de beroeping.

11. Bezwaren tegen de gevolgde verkiezingsprocedure kunnen worden ingebracht door stemgerechtigde leden van de gemeente en dienen uiterlijk vijf dagen na deze bekendmaking schriftelijk en ondertekend bij de kerkenraad te worden ingediend.

12. De kerkenraad zendt het bezwaarschrift binnen veertien dagen - onverminderd zijn verantwoordelijkheid te proberen zelf het bezwaar weg te nemen - door naar het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, dat terzake een einduitspraak doet.

In ordinantie 3, de art. 3 t/m 5 wordt het beroepingswerk predikanten beschreven, met aandacht voor bijvoorbeeld de beroepingscommissie en de financiële randvoorwaarden. In de plaatselijke regeling worden twee zaken rond het beroepingswerk genoemd.

2.3.1. Ord. 3-4-6 bepaalt, dat de kerkenraad een verkiezingsvergadering belegt. Wij bevelen aan in de plaatselijke regeling een termijn op te nemen, die de kerkenraad bij de uitnodiging in acht dient te nemen.

'Gewoon' is dat de verkiezing van een predikant door de stemgerechtigde gemeentelieden geschiedt (zie Ord. 3-4-6). Indien een gemeente meer dan 200 stemgerechtigde leden telt, dan kan de verkiezing van predikanten in de plaatselijke regeling anders geregeld worden, namelijk dat deze verkiezing door de kerkenraad plaatsvindt (zie Ord. 3-4-8).

Het breed moderamen van de classicale vergadering dient deze regeling goed te keuren. Dit vraagt een motivering van het besluit en het is aan het breed moderamen om te beoordelen of er een goede reden is om af te wijken van de hoofdregel.

Tevens dient de gemeente krachtens Ord. 4-8-5,9 over deze wijziging gehoord dient te worden.

Indien de kerkenraad hiervoor kiest en het breed moderamen van de classicale vergadering het goedkeurt, leidt dit tot de in het model opgenomen tekst.

§ 2.3. Artikelen

2.3.1. Uitnodiging om te stemmen

De uitnodiging om te stemmen wordt tenminste 2 weken voordat de verkiezing plaats heeft door de kerkenraad gedaan.

§ 3. De werkwijze van de kerkenraad - toelichting

Algemene opmerking: de artikelen 3.2, 3.4, 3.7, 3.8 en 3.9 in deze paragraaf vormen een uitwerking van Ord. 4-8-7.

Ord. 4, art. 8. **Werkwijze**

7. De kerkenraad maakt een regeling voor zijn wijze van werken, waarin in ieder geval wordt geregeld: het bijeenroepen van zijn vergaderingen, de agendering, de wijze waarop de gemeente wordt gekend en gehoord, de openbaarmaking van zijn besluiten, de toelating van niet-leden van de kerkenraad tot zijn vergaderingen en het beheer van zijn archieven.

3.1. De kerkorde geeft als minimum voor het aantal vergaderingen per jaar zes. De kerkenraad mag in zijn regeling een hoger aantal vermelden. Zie de model-tekst.

3.3. Geen vergadering zonder verslag. Het verslaan van vergaderingen is zo normaal, dat het niet als kerkordelijke verplichting is opgenomen. Zeker bij een beleidsorgaan als de kerkenraad zal het niet zonder verslag kunnen en het verdient aanbeveling dit vast te leggen in de plaatselijke regeling.

3.4. De kerkenraad dient in de plaatselijke regeling ook te regelen hoe hij zijn besluiten openbaar maakt. Hij kan hierin zelf keuzes maken met betrekking tot de wijze waarop de besluiten bekend worden gemaakt en binnen welke termijn. In het model is hiervoor een suggestie opgenomen. Deze suggestie is open geformuleerd, want vaak zal schriftelijke bekendmaking het beste zijn, maar soms kan er wellicht behoefte zijn aan de mondelinge vorm (bijvoorbeeld bij de verkiezing van ambtsdragers).

Wil de kerkenraad de bekendmaking anders of gedetailleerder regelen, dan is dit uiteraard mogelijk. Dit dient dan wel in de plaatselijke regeling te worden opgenomen.

3.5. De kerkorde verplicht de kerkenraad om een moderamen te kiezen. Aan de samenstelling van het moderamen stelt ord. 4-8-2 als voorwaarden dat er ten minste een preses, scriba en assessor zijn en dat in elk geval een predikant ervan deel uitmaakt. Zolang de kerkenraad aan die voorwaarden voldoet is elke samenstelling toegestaan. Het is niet verplicht de gekozen samenstelling vast te leggen in de plaatselijke regeling, er mag indien gewenst van jaar tot jaar gevarieerd worden.

NB! Voor een moderamen geldt wel de quorumregel: ten minste de helft van het aantal leden, maar niet de minimumregel dat er ten minste drie leden moeten zijn om een besluit te kunnen nemen.

3.6. Ord. 11-4, dat handelt over rechtspersoonlijkheid en vertegenwoordiging, bepaalt in lid 3, dat de gemeente in zaken die niet van diaconale aard zijn en niet vermogensrechtelijke aangelegenheden betreffen, vertegenwoordigd wordt door de preses en scriba van de kerkenraad en dat de kerkenraad voor preses en scriba *plaatsvervangers moet aanwijzen*.

Dit laatste is van belang omdat de gemeente anders bij ontstentenis van preses en/of scriba niet vertegenwoordigd kan worden zonder dat de kerkenraad eerst apart bij elkaar is gekomen om alsnog plaatsvervangers aan te wijzen. Het model doet u de suggestie de plaatsvervangers aan te wijzen in dezelfde vergadering als die waarin het moderamen wordt gekozen. U mag dat anders regelen, als u maar regelt dat de plaatsvervangers worden aangewezen.

3.7. De kerkenraad moet vastleggen hoe en met wie jaargesprekken gehouden worden. Dit geldt in ieder geval de aan de gemeente verbonden predikant en de kerkelijk werker die in het ambt bevestigd is. Bij predikanten is er geen sprake van functioneringsgesprekken vanwege de gelijkwaardigheid van de ambten.

Zie brochure jaargesprekken.

§ 3. Artikelen

3.1. Aantal vergaderingen

De kerkenraad vergadert in de regel 6 maal per jaar (5 + een bezinningsdag).

3.2. Bijeenroepen van de vergadering

De vergaderingen van de kerkenraad worden tenminste 4 dagen van te voren bijeengeroepen door het moderamen, onder vermelding van de zaken, die aan de orde zullen komen (de agenda).

3.3. Verslaggeving

Van de vergaderingen wordt een schriftelijk verslag opgesteld, dat in de eerstvolgende vergadering door de kerkenraad wordt vastgesteld.

Indien gekozen is voor een kleine kerkenraad:

3.1. Aantal vergaderingen

De kerkenraad vergadert in de regel 6 maal per jaar.

De kleine kerkenraad vergadert in de regel 8 maal per jaar.

3.2. Bijeenroepen van de vergadering

De vergaderingen van de kerkenraad en de kleine kerkenraad worden tenminste 4 dagen van te voren bijeengeroepen door het moderamen, onder vermelding van de zaken, die aan de orde zullen komen (de agenda).

3.3. Verslaggeving

Van de vergaderingen wordt een schriftelijk verslag opgesteld, dat in de eerstvolgende vergadering door de (kleine) kerkenraad wordt vastgesteld.

3.4. Openbaarmaking besluiten

Niet vertrouwelijke besluiten, genomen in de vergadering van de kerkenraad, worden hetzij schriftelijk in het kerkblad, hetzij door een mondelinge mededeling binnen een redelijke termijn aan de gemeente bekend gemaakt.

3.5. Verkiezing moderamen

De verkiezing van het moderamen (ord. 4-8-2) geschiedt eens per 1 jaar in de eerste vergadering van de maand Januari

3.6. Plaatsvervangers

In de vergadering genoemd in art. 3.5 worden de plaatsvervangers van de preses en de scriba aangewezen.

3.7. Jaargesprekken

De jaargesprekken met de predikant (*en met de kleine kerkenraad*) worden gehouden in de maand September.

§ 3. Toelichting

3.8. De kerkenraad moet in de plaatselijke regeling vastleggen ‘..de wijze waarop de gemeente wordt gekend en gehoord’ in de gevallen, dat de kerkorde dat voorschrijft (ord. 4-8-7). Van die ‘gevallen’ worden de belangrijkste genoemd in ord. 4-8-9, maar er kunnen zich ook andere zaken voordoen, waarover de kerkenraad moet beslissen en waarvan de kerkorde dan voorschrijft, dat de gemeente eerst moet worden gekend en gehoord.

3.9. Volgens Ord. 4-8-7 moet de kerkenraad ook regelen ‘.. de toelating van niet-leden van de kerkenraad tot zijn vergaderingen ..’. Kerkenraadsvergaderingen zijn in beginsel *niet* openbaar. Indien de kerkenraad dit wenst kan hij echter besluiten dat zijn vergaderingen openbaar zijn (dus inclusief ‘*andere belangstellenden*’, bijvoorbeeld ook de plaatselijke pers). In dat geval moet de kerkenraad tenminste de bevoegdheid aan zich houden te besluiten om een zaak in beslotenheid te behandelen (*‘in comité’*).

De kerkenraad kan ook besluiten, dat (alleen) *gemeenteleden* altijd tot de vergaderingen worden toegelaten, of ook *vrienden* en ook *gastleden*.

In de plaatselijke regeling kan ook worden bepaald, dat toelating tot de kerkenraadsvergaderingen een apart kerkenraadsbesluit vergt.

In het model zijn de diverse mogelijkheden als alternatieven aangegeven.

3.10. Volgens Ord. 11-2-7 is het beheren van de archieven van de gemeente een taak van het college van kerkrentmeesters. Het ligt voor de hand dat de scriba van de kerkenraad het lopend archief onder zijn beheer heeft. Indien daartoe bepaalde voorzieningen nodig zijn, dan is het de verantwoordelijkheid van het college van kerkrentmeesters deze te realiseren. Als de scriba bepaalde delen van het archief niet meer als lopend beschouwt en ze om die reden elders wil onderbrengen, is ook dat de verantwoordelijkheid van het college.

3.11. Ord. 4-8-4 zegt, dat kerkenraden zich door commissies kunnen laten bijstaan. Het kan - bijvoorbeeld omdat het om een min of meer permanente commissies gaat- nuttig zijn dit vast te leggen in de plaatselijke regeling (het hoeft niet). De afspraken die de kerkenraad met de commissies maakt kunnen als bijlage bij de plaatselijke regeling worden gevoegd.

§ 3. Artikelen

3.8. De gemeente kennen in en horen over

In de gevallen dat de kerkorde voorschrijft dat de kerkenraad de gemeente kent in een bepaalde zaak en haar daarover hoort, belegt de kerkenraad een bijeenkomst met de (betreffende) leden van de gemeente, die wordt

- aangekondigd in het kerkblad, dat voorafgaande aan de bijeenkomst verschijnt en
- afgekondigd op tenminste twee zondagen, die aan de bijeenkomst voorafgaan.

In deze berichtgeving vooraf maakt de kerkenraad kenbaar over welke zaak hij de gemeente wil horen.

3.9. Toelating toehoorders tot de vergaderingen

Tot de vergaderingen van de kerkenraad worden gemeenteleden, vrienden en andere belangstellenden als toehoorder toegelaten, tenzij de kerkenraad besluit een zaak in beslotenheid te behandelen.

3.10. Archiefbeheer

Het lopend archief van de kerkenraad berust bij de scribe, met inachtneming van de verantwoordelijkheid van de het college van kerkrentmeesters voor de archieven van de gemeente uit hoofde van Ord. 11-2-7.

3.11. Bijstand door commissies

De kerkenraad laat zich in zijn arbeid bijstaan door de navolgende commissies c.q. taakgroepen:

- deze staan vermeld in paragraaf 1C.1.

Nadere bepalingen omtrent de samenstelling, benoeming en opdracht van de commissies, de contacten tussen kerkenraad en de commissies, de werkwijze van de commissies, de verantwoording aan de kerkenraad e.d. zijn per commissie vastgelegd in een instructie.

§ 4. Besluitvorming – toelichting

De kerkorde bevat een artikel over besluitvorming in kerkelijke lichamen in het algemeen: Ord. 4, artikel 5. Dit artikel geldt zowel de kerkenraad, als het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen. (De eerste drie leden van het artikel zijn ook van toepassing op de verkiezing van ambtsdragers, tenzij in de plaatselijke regeling anders is bepaald. Zie voor de toepassing van dit artikel op verkiezingen van ambtsdragers art. 2.1.2. van deze toelichting). Voor de verkiezing van predikanten zijn in het bijzonder ook ordinantie 3-4-6 en 3-4-7 van belang.

Wij geven de volgende kanttekeningen bij dit artikel:

Lid 4 bepaalt dat tenminste de helft van het aantal leden aanwezig moet zijn, wil er besluitvorming plaats kunnen vinden. Is dit 'quorum' er niet, dan moet een nieuwe vergadering worden uitgeschreven. Zie verder de ordinantietekst (*NB!*: dit artikellid kan niet worden toegepast op verkiezingen door gemeenteleden).

"De helft" is niet hetzelfde als "de helft plus één". Bijvoorbeeld: een kerkenraad telt 11 leden. De helft is 6 (5,5 naar boven afgerond). De helft plus één zou 6,5 naar boven afgerond = 7 zijn!

Bij besluitvorming wordt eenparigheid nagestreefd, maar anders is een meerderheid van de aanwezigen voldoende. Blanco stemmen tellen dus niet mee.

Een voorbeeld:

Een kerkelijk lichaam telt tien leden. Er zijn zeven personen ter vergadering aanwezig. Er kan dus besluitvorming plaatsvinden (quorum is aanwezig). Twee leden stemmen blanco. Deze tellen niet mee. Er tellen dus vijf stemmen mee. Het voorstel heeft drie voorstemmers. Drie is een meerderheid van vijf: het voorstel is aangenomen.

Wanneer een kerkelijk lichaam minder dan vijf leden telt, geldt als quorum het aantal van drie.

Voor een moderamen echter, dat minimaal drie leden telt, geldt in alle gevallen dat de helft aanwezig moet zijn. Dus een moderamen van drie leden kan een besluit nemen als er twee leden aanwezig zijn.

§ 4. Besluitvorming: Ordinantietekst

Ord. 4, art. 5 **Besluitvorming**

1. In alle kerkelijke lichamen worden besluiten steeds na gemeenschappelijk overleg en zo mogelijk met eenparige stemmen genomen.

Blijkt eenparigheid niet bereikbaar, dan wordt besloten met meerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij blanco stemmen niet meetellen.

2. Stemming over zaken geschiedt mondeling tenzij om schriftelijke stemming wordt gevraagd. Staken de stemmen, dan vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer, dan is het voorstel verworpen.

3. Stemming over personen geschiedt schriftelijk.

Wanneer er niet meer kandidaten zijn dan er verkozen moeten worden, kan mondeling worden gestemd als niemand van de aanwezige leden tegen mondelinge stemming bezwaar maakt.

Indien één kandidaat wordt voorgesteld en de stemmen staken, vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer, dan is de kandidaat niet verkozen.

Indien er meer kandidaten zijn dan er verkozen moeten worden, zijn van hen verkozen diegenen op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht en die de meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben behaald, tot het aantal vacatures dat vervuld moet worden.

Indien voor een vacature geen van de kandidaten een meerderheid heeft behaald, vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen behaalden.

Staken de stemmen, dan vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer, dan beslist het lot.

4. Geen besluiten kunnen worden genomen indien niet ten minste de helft van het aantal leden zoals dit voor het kerkelijk lichaam is vastgesteld, met een minimum van drie leden, ter vergadering aanwezig is

Wanneer in een vergadering het quorum niet aanwezig is, kan ten aanzien van een op die vergadering ingediend voorstel een besluit worden genomen op een volgende vergadering die ten minste twee weken later wordt gehouden, ook wanneer dan het quorum niet aanwezig is, mits ten minste drie leden aanwezig zijn.

5. Voor besluitvorming in een vergadering met stemgerechtigde leden van de gemeente zijn de leden 1 tot en met 3 van overeenkomstige toepassing, tenzij in de plaatselijke regeling anders is voorzien.

§ 5. De kerkdiensten. Toelichting

5.1. Ord. 5-1-3 bepaalt, dat de kerkenraad de tijd, de plaats en het aantal van de kerkdiensten vaststelt. Omdat de plaats van samenkomst een van de 'basisgegevens' van een gemeente is (de kerkenraad mag deze plaats niet zomaar veranderen, maar moet de gemeenteleden daarin kennen en hen erover horen; ord. 4-8-9) wordt in het model de suggestie gedaan dit vast te leggen in de plaatselijke regeling. Verplicht is dit niet.

5.2., 5.3 en 5.4. doopvragen, avondmaal en levensverbintenissen

De artikelen 5.2, 5.3 en 5.4. van het model plaatselijke regeling betreffen gewichtige zaken, waarover in de kerkorde de beslissing aan de kerkenraad is gelaten. Hoewel bij deze zaken niet is voorgeschreven dat deze vastgelegd worden in de plaatselijke regeling, is dit wel wenselijk. Het gaat immers om beslissingen, waaraan gemeenteleden rechten kunnen ontlenen en dan is het belangrijk dat vragen hierover gemakkelijk en eenduidig beantwoord kunnen worden.

Voor al deze zaken geldt verder,

- enerzijds dat de kerkenraad geen besluit tot beleidswijziging kan nemen zonder communicatie ('kennen in en horen over' of 'beraad') met de gemeente en
- anderzijds, dat de kerkenraad over deze artikelen in de plaatselijke regeling geen overleg hoeft te voeren met de gemeente *indien sprake is van voortzetting van bestaand beleid*.

5.2. De eerste aangelegenheid is die van de beantwoording van doopvragen door doopleden. Volgens ord. 6-2-4 bepaalt de kerkenraad of dit mogelijk is. Bepaalt de kerkenraad dat dit niet mogelijk is, dan mogen alleen belijdende leden de doopvragen beantwoorden.

Dit kan, als gezegd, vastgelegd worden in de plaatselijke regeling. Voor beide mogelijkheden vindt u een tekstsuggestie.

5.3. De kerkenraad bepaalt of alleen belijdende leden of ook doopleden aan het avondmaal kunnen deelnemen, aldus ord. 7-2-2.

In modelbepaling 5.3. is voor beide opties een tekst gegeven. Daartussen dient dus gekozen te worden. Uitbreiding tot andere categorieën dan belijdende en doopleden is in strijd met de kerkorde en heeft dus geen kracht of rechtsgeldigheid (ord. 4-4-2).

5.4. Overeenkomstig ord. 5-4 kan de kerkenraad de beslissing nemen –na beraad in de gemeente - dat ook andere levensverbintenissen dan een huwelijk tussen man en vrouw gezegend kunnen worden.

Indien de kerkenraad besluit tot deze mogelijkheid is het nodig een aantal zaken goed te regelen, zoals de termijn voor het indienen van een verzoek, het gesprek met betrokkenen, en de bekendmaking aan de gemeente. Het verdient tevens aanbeveling vast te leggen, dat de zegening alleen kan plaatsvinden als een van de betrokkenen lid van de gemeente is. Verder wil een gemeente de zegening van andere levensverbintenissen wellicht beperken tot verbintenissen die geregistreerd worden bij de burgerlijke stand (geregistreerde partnerschappen, huwelijken van personen van hetzelfde geslacht). In dat geval is het verstandig dit vast te leggen in de plaatselijke regeling.

Voor dit alles geeft art. 5.4. van het model plaatselijke regeling een tekstsuggestie.

§ 5. Artikelen

5.1. Plaats en aantal kerkdiensten

De wekelijkse kerkdiensten van de gemeente worden volgens een door de kerkenraad vastgesteld rooster gehouden in de Eshof of (in geval van sommige oecumenische diensten) in het Pauluscentrum.

5.2. Beantwoording doopvragen

Bij de bediening van de doop van kinderen kunnen belijdende leden en doopleden de doopvragen beantwoorden.

5.3. Deelname aan het avondmaal

Tot de deelname aan het avondmaal worden zowel belijdende leden als doopleden toegelaten. Gasten worden eveneens uitgenodigd tot de Tafel des Heren.

5.4. Andere levensverbintenissen

Levensverbintenissen van twee personen, anders dan een huwelijk van man en vrouw, kunnen als een verbond van liefde en trouw voor Gods aangezicht worden gezegend. Betrokkenen dienen een verzoek daartoe ten minste 8 weken van tevoren in te dienen bij de kerkenraad.

Tenminste een van de betrokkenen dient in het register van de gemeente ingeschreven te zijn.

Na ontvangst van het verzoek voert een afvaardiging van de kerkenraad een gesprek met de betrokkenen.

Tenminste 2 weken voorafgaande aan de kerkdienst, waarin de levensverbintenis wordt gezegend, wordt dit bekendgemaakt door middel van een afkondiging in een zondagse kerkdienst en een aankondiging in het kerkblad.

§ 6. De vermogensrechtelijke aangelegenheden – toelichting algemeen

De kerkorde verlangt van een plaatselijke regeling dat deze ook een regeling bevat voor het beheer (ord. 4-8-5). Veel ervan ligt al vast in ord. 11, zie taken en aandachtspunten in 11-2-7 en 11-2-8.

Een college van kerkrentmeesters maakt in de praktijk over allerlei zaken nadere afspraken:

- welke kerkrentmeester is met name verantwoordelijk voor (bijvoorbeeld) het beheer van de verzekeringspolissen of de archieven, wie zorgt voor het personeelsbeleid of het overleg met de koster(s), en wat houden die werkzaamheden praktisch in?
- Wanneer wordt een aanvang gemaakt met het opstellen van begroting en jaarrekening?
- Er is misschien een draaiboek Kerkbalans, dat voor meerdere jaren bruikbaar is.
- enz.

Ook de diakenen zullen onderling afspraken maken over de zaken, genoemd in ord. 11-2-8.

Indien al deze afspraken in de plaatselijke regeling wordt vastgelegd, vallen zij onder de verplichting om bij wijziging hierover de gemeente te horen (ord. 4-8-9). Wellicht dat sommige zaken inderdaad een dergelijke status verdienen. Andere zaken kunnen beter in een aparte handleiding o.i.d. beschreven worden. Het is aan de kerkenraad en de beide colleges hierin keuzes te maken.

In het model zijn alleen suggesties opgenomen inzake de administrateur en de (bevoegdheid) van de penningmeester.

§ 6.1. De vermogensrechtelijke aangelegenheden – kerkrentmeesterlijk - toelichting

6.1.1. Ord. 11-2-4 bepaalt dat het college van kerkrentmeesters uit minimaal 3 leden bestaat. De kerkenraad kan kiezen voor een college van grotere omvang. Het is van belang om in de plaatselijke regeling een getal op te nemen om het quorum te kunnen vaststellen.

De voorzitter dient ouderling-kerkrentmeester (ambtsdrager) te zijn.

6.1.2. U kunt een vast moment kiezen voor de verkiezing van voorzitter, secretaris en penningmeester. De functies penningmeester en voorzitter of penningmeester en secretaris kunnen door dezelfde persoon worden vervuld. De functies voorzitter en secretaris echter dienen door twee verschillende personen te worden vervuld.

6.1.3. Ord. 11-4-1 verplicht het college van kerkrentmeesters uit zijn midden **of uit de kerkenraad** plaatsvervangers voor zijn voorzitter en secretaris aan te wijzen. De bedoeling van het aanwijzen van plaatsvervangers is, dat het college vertegenwoordigd kan worden ook indien de voorzitter en/of secretaris niet beschikbaar zijn. Het model doet u de suggestie de plaatsvervangers aan te wijzen in dezelfde vergadering als die waarin de voorzitter enz. wordt gekozen. U mag dat anders regelen, als u maar regelt dat er plaatsvervangers zijn.

6.1.4. In ord. 11-2-5 is bepaald, dat het college van kerkrentmeesters ervoor zorgt dat de boekhouding en het middelenbeheer niet in één hand zijn. Dit betekent, dat de penningmeester en de administrateur niet dezelfde persoon zijn.

Het is gebruikelijk dat één persoon in het bijzonder de administratie voert of de verantwoordelijkheid hiervoor draagt. Deze kan ook van buiten de kerkenraad en/of het college komen. De opties zijn dan:

- a) De persoon in kwestie is zelf kerkrentmeester ('administrerend kerkrentmeester' of
- b) hij is dat niet ('administrateur').

Wordt gekozen voor een administrateur, dan kan het zinvol zijn te bepalen, dat deze met adviserende stem de vergaderingen van het college van kerkrentmeesters bijwoont.

6.1.5. Het is gebruikelijk dat de penningmeester wordt gemachtigd tot het doen van betalingen tot een bepaalde limiet. Dan moet er ook worden vastgelegd, hoe de bevoegdheden liggen indien er een betaling boven dat bedrag moet geschieden. Het is gebruikelijk dat een betalingsopdracht dan door twee personen moet worden ondertekend. Het is verstandig om tevens vast te leggen wie als plaatsvervanger kan optreden voor het geval dat de penningmeester niet in de gelegenheid is. Te denken valt aan de voorzitter of de secretaris.

§ 6.1. Artikelen

6.1.1. Omvang van college van kerkrentmeesters

Het college van kerkrentmeesters bestaat uit 7 (4 ouderling en 3 geen ouderling) leden.

6.1.2. Verkiezing van voorzitter, secretaris en penningmeester

De verkiezing van de voorzitter, secretaris en penningmeester geschiedt eens per 1 jaar in de eerste vergadering van de maand Januari.

6.1.3. Plaatsvervangers

In de vergadering, genoemd in art. 6.2.3. , worden de plaatsvervangers van de voorzitter en secretaris aangewezen.

6.1.4. De administratie

Het college van kerkrentmeesters wijst uit zijn midden een administrerend kerkrentmeester aan, die belast wordt met de boekhouding van het college.

6.1.5. De bevoegdheden van de penningmeester

De penningmeester is bevoegd betalingen te doen namens de gemeente, met inachtneming van het door de kerkenraad vastgestelde beleidsplan en de begroting, tot een maximaal bedrag van 1.000 euro per betaling.

Voor betalingen boven dit bedrag zijn voorzitter en penningmeester of secretaris en penningmeester gezamenlijk bevoegd.

Bij afwezigheid of ontstentenis van de penningmeester treedt de secretaris op als diens plaatsvervanger.

§ 6.2. De vermogensrechtelijke aangelegenheden – diaconaal - toelichting

6.2.1. Kerkordelijk is bepaald dat het college van diakenen uit minimaal 3 leden bestaat (ord. 11-2-4).

De kerkenraad kan er voor kiezen om de omvang van het college te vergroten.

Over het nut om in de plaatselijke regeling vast te leggen hoeveel diakenen een gemeente concreet zal hebben: zie § 1, samenstelling van de kerkenraad. Het is wel van belang om in de plaatselijke regeling een getal op te nemen, zodat bij besluitvorming het quorum kan worden bepaald.

De voorzitter dient diaken (ambtsdrager) te zijn.

6.2.2. In het model doen wij de suggestie om een vast moment te kiezen waarop de voorzitter, secretaris en penningmeester gekozen worden.

De functies penningmeester en voorzitter of penningmeester en secretaris kunnen door dezelfde persoon worden vervuld. De functies voorzitter en secretaris echter dienen door twee verschillende personen te worden vervuld.

6.2.3. Ord. 11-4-2 verplicht het college van diakenen uit zijn midden **of uit de kerkenraad** plaatsvervangers voor zijn voorzitter en secretaris aan te wijzen. De bedoeling van het aanwijzen van plaatsvervangers is, dat het college vertegenwoordigd kan worden ook indien de voorzitter en/of secretaris niet beschikbaar zijn. Het model doet u de suggestie de plaatsvervangers aan te wijzen in dezelfde vergadering als die waarin de voorzitter enz. wordt gekozen. U mag dat anders regelen, als u maar regelt dat de plaatsvervangers worden aangewezen.

6.2.4. In ord. 11-2-5 is bepaald dat het college van diakenen ervoor zorgt dat de boekhouding en het middelenbeheer niet in één hand zijn. Dit betekent dat de penningmeester en de administrateur niet dezelfde persoon zijn.

Het is gebruikelijk dat één persoon in het bijzonder de administratie voert of de verantwoordelijkheid hiervoor draagt. De plaatselijke regeling kan hiervoor een basis leggen met de bepaling, dat zo iemand wordt aangewezen van buiten de kerkenraad en/of college.

De opties zijn dan:

- a) De persoon in kwestie is zelf kerkrentmeester ('administrerend diaken' of
- b) hij is dat niet ('administrateur').

Wordt gekozen voor een administrateur, dan kan het zinvol zijn te bepalen, dat deze met adviserende stem de vergaderingen van het college van diakenen bijwoont.

6.2.5. Het is gebruikelijk dat de penningmeester wordt gemachtigd tot het doen van betalingen tot een bepaalde limiet. Dan moet er ook worden vastgelegd, hoe de bevoegdheden liggen indien er een betaling boven dat bedrag moet geschieden. Het is gebruikelijk dat een betalingsopdracht dan door twee personen moet worden ondertekend. Het is verstandig om tevens vast te leggen wie als plaatsvervanger kan optreden voor het geval dat de penningmeester niet in de gelegenheid is. Te denken valt aan de voorzitter of de secretaris.

§ 6.2. Artikelen

6.2.1. Omvang college van diakenen

Het college van diakenen bestaat uit 8 (5 diaken en 3 niet diaken) leden.

6.2.2. Verkiezing van voorzitter, secretaris en penningmeester

De verkiezing van de voorzitter, secretaris en penningmeester geschiedt eens per 1 jaar in de eerste vergadering van de maand Januari.

6.2.3. Plaatsvervangers

In de vergadering, genoemd in art. 6.2.2 , worden de plaatsvervangers van de voorzitter en secretaris aangewezen.

6.2.4. De administratie

Het college van diakenen wijst een administrateur aan.

De administrateur woont de vergaderingen van het college bij en heeft daar een adviserende stem. Op hem is het bepaalde in ord. 4-2 betreffende de geheimhouding van toepassing.

6.2.5. De bevoegdheden van de penningmeester

De penningmeester is bevoegd betalingen te doen namens de diaconie, met inachtneming van het door de kerkenraad vastgestelde beleidsplan en de begroting, tot een maximaal bedrag van 1.000 euro per betaling.

Voor betalingen boven dit bedrag zijn voorzitter en penningmeester of secretaris en penningmeester gezamenlijk bevoegd.

Bij afwezigheid of ontstentenis van de penningmeester treedt de secretaris op als diens plaatsvervanger.

§ 6.3. De vermogensrechtelijke aangelegenheden – begrotingen, jaarrekeningen, collecterooster - toelichting

6.3.1. Dit artikel berust op ord. 11-5 en 11-6, waarin is bepaald, dat de kerkenraad in de plaatselijke regeling moet vastleggen hoe de gemeenteleden in de gelegenheid worden gesteld hun mening over begroting en jaarrekening kenbaar te maken.

Het model bevat een suggestie, waarin de elementen

- ♣ publicatie van een samenvatting in het kerkblad
  - ♣ inzagemogelijkheid voor de volledige stukken
  - ♣ gelegenheid om te reageren
- zijn verwerkt.

U kunt deze elementen ook anders vormgeven.

§ 6.3. Artikelen

6.3.1. Het in de gelegenheid stellen van gemeenteleden hun mening kenbaar te maken over begroting en jaarrekening

Voor de vaststelling dan wel wijziging van de begroting en voor de vaststelling van de jaarrekening worden deze stukken in samenvatting gepubliceerd in het kerkblad. De volledige stukken kunnen gedurende een week worden ingezien. Bij de publicatie worden tijd en plaats vermeld.

De leden worden in de gelegenheid gesteld hun mening kenbaar te maken.

(en:)

Reacties kunnen tot drie dagen na het einde van de periode van terinzagelegging worden gestuurd aan de scriba van de kerkenraad.

De kerkenraad kan ook een gemeentevergadering hierover beleggen.

§ 6.4. Overige taken van kerkrentmeesters en diakenen

In deze paragraaf worden nog een aantal vermeldingen van de kerkrentmeesters en de diakenen in de ordinanties bij de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland genoemd, bedoeld om een indruk te geven van de taken, die in de kerkorde zijn toegedacht aan het college van kerkrentmeesters resp. diakenen en die in de vorige paragrafen van het model nog niet zijn genoemd.

I . Kerkrentmeesters

Ordinantie 3

art. 5 (beroeping van predikanten)

...

3. Bij de beroepsbrief behoort een aanhangsel met de schriftelijke opgave van de toegezegde inkomsten en rechten. Dit aanhangsel wordt ondertekend door de preses en de scriba van de (algemene) kerkenraad en door de voorzitter en de secretaris van het college van kerkrentmeesters.

...

art. 10

...

2. Aan de ouderlingen die in het bijzonder zijn aangewezen tot kerkrentmeester is bovendien toevertrouwd, tezamen met de andere kerkrentmeesters,

- de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van niet-diaconale aard,
- het bijhouden van de registers van de gemeenteleden en van het doopboek, het belijdenisboek en het trouwboek.

art. 28

...

2. De kerkelijke medewerkers worden benoemd door of vanwege de ambtelijke vergadering of het kerkelijke lichaam onder verantwoordelijkheid waarvan zij werkzaam zijn.

Een kerkelijke medewerker wordt aangesteld

- voor een gemeente door het college van kerkrentmeesters of door het college van diakenen;
- ...

Ordinantie 4

art. 8

...

5. De kerkenraad stelt telkens voor een periode van vier jaar een beleidsplan op, na daarover overleg gepleegd te hebben met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en met alle daarvoor in aanmerking komende organen van de gemeente.

...

Ordinantie 5

art. 6

...

2. De kerkmusicus wordt benoemd door de kerkenraad na overleg met het college van kerkrentmeesters, bij voorkeur uit de leden van de kerk. De aanstelling van de kerkmusicus geschiedt door het college van kerkrentmeesters.

...

Artikel 7.

1. Ten behoeve van de zorg voor het kerkgebouw en de goede gang van zaken daarin tijdens de kerkdiensten kunnen de kerkrentmeesters zich laten bijstaan door een koster.

2. De koster wordt benoemd door de kerkenraad op voordracht van het college van kerkrentmeesters, bij voorkeur uit de leden van de kerk. De aanstelling van de koster geschiedt door het college van kerkrentmeesters.

...

Artikel 8. Het kerkgebouw

1. De zorg voor het kerkgebouw en de goede gang van zaken daarin tijdens de kerkdiensten berust bij het college van kerkrentmeesters.

2. Over de inrichting van het kerkgebouw beslist de kerkenraad, gehoord het orgaan van de kerk dat op dit terrein werkzaam is.

3. Het kerkgebouw wordt door het college van kerkrentmeesters in overleg met de kerkenraad bij voorrang beschikbaar gesteld voor gemeentelijke en kerkelijke doeleinden.

4. Wanneer een kerkgebouw in gebruik is bij een wijkgemeente dient in de leden 1, 2 en 3 in plaats van het college van kerkrentmeesters wijkraad van kerkrentmeesters en in plaats van kerkenraad wijkkerkenraad te worden gelezen, tenzij in de plaatselijke regeling anders is bepaald.

II . Diakenen

Ordinantie 3

Artikel 11. Het dienstwerk van de diakenen

1. Tot opbouw van de gemeente met het oog op haar dienst in de wereld is aan de diakenen toevertrouwd

- de ambtelijke tegenwoordigheid in de kerkdiensten;
- de dienst aan de Tafel van de Heer;
- het mede voorbereiden van de voorbeden;
- het inzamelen en besteden van de liefdegaven;
- het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping;
- het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven;
- het nemen of ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het maatschappelijk welzijn;
- het dienen van de gemeente en de kerk in haar bemoeienis met betrekking tot sociale vraagstukken en het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid dienaangaande;
- het beheren van de financiële zaken die bestemd zijn voor het diaconaat
- en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in de meerdere vergaderingen.

Artikel 28.De kerkelijke medewerkers

...

2.De kerkelijke medewerkers worden benoemd door of vanwege de ambtelijke vergadering of het kerkelijke lichaam onder verantwoordelijkheid waarvan zij werkzaam zijn.

Een kerkelijke medewerker wordt aangesteld

-voor een gemeente door het college van kerkrentmeesters of door het college van diakenen;

...

Ordinantie 4

Artikel 8.Werkwijze

...

5.De kerkenraad stelt telkens voor een periode van vier jaar een beleidsplan op, na daarover overleg gepleegd te hebben met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en met alle daarvoor in aanmerking komende organen van de gemeente.

Elk jaar pleegt de kerkenraad met dezelfde colleges en organen overleg over eventuele wijziging van het beleidsplan.

...

Ordinantie 7

Artikel 3.De viering van het avondmaal

1.Het avondmaal wordt bediend door een predikant, waarbij de diakenen aan de tafel van de Heer dienen en de ouderlingen medeverantwoordelijkheid dragen.

De bediening geschiedt op de wijze die door de kerkenraad is vastgesteld en met gebruikmaking van een van de orden uit het dienstboek van de kerk.

Ordinantie 8

Artikel 3. De diaconale arbeid

...

3. De diaconale zorg in de gemeente en in haar omgeving krijgt gestalte in het leven van de leden van de gemeente, die worden opgewekt tot onderling dienstbetoon, tot voorbeden en tot de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in de wereld, als ook in de arbeid die door en onder leiding van de diakenen wordt verricht.

4. De gemeente vervult haar diaconale opdracht elders in de wereld met behulp van en onder leiding van de diakenen en, in samenwerking met de daartoe aangewezen organen van de kerk, met inachtneming van het bepaalde in ordinantie 14.

§ 7. Vaststelling en wijziging van de plaatselijke regeling - toelichting

De ordinantietekst (ord. 4-8-5 en 4-8-9) geeft aan hoe een regeling vastgesteld of gewijzigd kan worden.

De plaatselijke regeling wordt vastgesteld door de kerkenraad. Voordat de kerkenraad dit doet kent hij de gemeenteleden in de inhoud van de regeling en hoort hij hen daarover.

Ook voert de kerkenraad voorafgaand overleg met

♣ het college van kerkrentmeesters

♣ het college van diakenen

♣ organen van de gemeente (commissies e.d.) althans, voor zover de regeling betrekking heeft op hun werkzaamheden.

Voor wijziging van de plaatselijke regeling geldt dezelfde procedure.

Voor het wijzigen van het beleid met betrekking tot deelname aan het Heilig Avondmaal en het zegenen van andere levensverbintenissen dan het huwelijk van man en vrouw is bovendien de zwaardere vorm van communicatie 'beraad in de gemeente' nodig.

Het is mogelijk om af te spreken, dat de regeling meteen na vaststelling geldig is, maar ook om daarvoor een latere datum te kiezen. Zie het voorblad van het model.

De plaatselijke regeling wordt ter kennisneming toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering (en aan de Synodale Commissie van de ELS als het om een evangelisch-lutherse gemeente gaat).

§ 7. Vaststelling en wijziging van de plaatselijke regeling

Ordinantieteksten

Ordinantie 4-8-5

De kerkenraad maakt een plaatselijke regeling met daarin regelingen ten behoeve van het leven en werken van de gemeente, na overleg met de organen van de gemeente op wie de regeling betrekking heeft.

Deze plaatselijke regeling bevat ten minste:

- de regeling voor de verkiezing van ambtsdragers;
- de regeling voor de wijze van werken van de kerkenraad;
- de regeling voor het beheer van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente; en voor zover van toepassing
- de regeling van de verdeling van taken tussen algemene kerkenraad en wijkkerkenraad;
- de regeling van de verdeling van taken tussen de kerkenraad en de kleine kerkenraad;
- de regeling van taken en bevoegdheden van werkgroepen.

Deze regelingen worden na vaststelling of wijziging ter kennisneming toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering en in geval van een evangelisch-lutherse gemeente tevens aan de evangelisch-lutherse synodale commissie.

Ordinantie 4-8-9

...

De kerkenraad neemt geen besluiten tot het wijzigen van de gang van zaken in de gemeente ten aanzien van

- het toelaten van doopleden tot het avondmaal
- het zegenen van andere levensverbintenissen dan een huwelijk van man en vrouw dan na beraad in de gemeente.

De kerkenraad neemt in ieder geval geen besluiten tot het wijzigen van de gang van zaken in de gemeente ten aanzien van:

- het beantwoorden van de doopvragen door doopleden;
- het verlenen van stemrecht aan anderen dan belijdende leden;
- de wijze van de verkiezing van ambtsdragers;

en ter zake van:

- de aanduiding en de naam van de gemeente;
  - het voortbestaan van de gemeente;
  - het aangaan van een samenwerkingsverband met een andere gemeente;
  - de plaats van samenkomst van de gemeente;
  - het verwerven, ingrijpend verbouwen, afbreken, verkopen of op andere wijze vervreemden van een kerkgebouw;
  - de plaatselijke regeling als bedoeld in artikel 8-5;
- zonder de leden van de gemeente daarin gekend en daarover gehoord te hebben.

....

§ 8. Overige bepalingen

Het lijkt zo vanzelfsprekend. In een gemeente van de Protestantse Kerk voel je je veilig. Leden behandelen elkaar met respect. Mensen met speciale taken en opdrachten maken geen gebruik van hun machtspositie ten koste van anderen. Kinderen en jongeren kunnen ongestoord meedoen. Helaas gaat dat niet altijd en overal op. Ongewenste intimiteiten en situaties van misbruik kunnen mogelijk ook voorkomen in onze kerk voor.

De gemeente moet een veilige plaats zijn voor iedereen.

Binnen de Eshof is er geen specifieke vertrouwenspersoon!

Indien er sprake is van misbruik kan gebruik gemaakt worden van het landelijke meldpunt
- info@smpr.nl
- Telefoon 030 3038590

Ondertekening

Aldus te Hoevelaken vastgesteld in de vergadering van de kerkenraad van 5 September 2019

mw. G.W. Wolters, praeses

dhr. J. Hoffman, scriba

Aan te raden bijlagen

Kaart van indeling secties

Indien van toepassing: rooster van aftreden ambtsdragers (bij § 2.2.).

Instructie archiefbeheer (bij §3)

Instructies werkgroepen en commissies (bij § 3)

Met bepalingen omtrent samenstelling, benoeming en opdracht van de werkgroepen en commissies, de contacten tussen kerkenraad en de werkgroepen en commissies, hun werkwijze, de verantwoording aan de kerkenraad e.d.

Aanvullende **TOELICHTING (1)**

Bij § 1 Het kan zijn dat de kerkenraad bij **een bepaalde opdracht** iemand zoekt, die daarvoor in het bijzonder geschikt is. Deze kan de kerkenraad zelf verkiezen uit de stemgerechtigden van de gemeente, nadat dezen in de gelegenheid zijn gesteld personen aan te bevelen (ord. 3-6-2). Zulke ambtsdragers tellen mee voor het verplichte minimum aantal kerkenraadsleden.

Tot de ambtsdragers kunnen **ambtsdragers met een bepaalde taak** horen. Ord. 3-8-2 biedt de kerkenraad de mogelijkheid een ambtsdrager een bepaalde taak toevertrouwen en hem op grond daarvan van andere taken vrijstellen.

De colleges van kerkrentmeesters en diakenen tellen ieder ten minste twee ambtsdragers (ouderlingen-kerkrentmeester resp. diakenen) en dus is hun minimumaantal in de kerkenraad ook twee. De niet-ambtsdragers heten kerkrentmeester resp. diaconaal rentmeester. Tellen de colleges echter uitsluitend ambtsdragers, dan zijn de minimumaantallen drie.

In de regel worden **kerkelijk werkers** in het ambt van ouderling of diaken bevestigd. Kerkelijk werkers die ambtsdrager zijn, zijn uiteraard lid van de kerkenraad en dienen te worden opgenomen in de samenstelling. Zij kunnen eventueel apart worden genoemd, maar ook gewoon gerekend worden onder de categorie ouderlingen of diakenen, afhankelijk van het ambt van de kerkelijk werker. Een kerkelijk werker kan echter nooit ouderling-kerkrentmeester zijn: hij is ouderling-kerkelijk werker óf diaken-kerkelijk werker. In een gemeente zonder wijkgemeenten is de diaken-kerkelijk werker lid van het college van diakenen.

Ord. 4-6-7 regelt dat de kerkenraad kan benoemen tot lid van de kerkenraad:

- **predikanten die met bijzondere opdracht** aan de gemeente verbonden zijn en
- **predikanten van de kerk** die lid zijn van de gemeente.

Dit is niet verplicht, maar een optie die de kerkorde biedt. De kerkenraad kan dus kiezen of het lidmaatschap van deze predikanten gewenst is of niet. Deze keuze zou de kerkenraad vervolgens vast kunnen leggen in de plaatselijke regeling.

Bij § 3 De uitdrukking 'gekend en gehoord' is één van de drie termen die in de ordinanties worden gebruikt wanneer het gaat over de (formele) communicatie van de kerkenraad met de gemeente als voorwaarde voor bepaalde besluiten die door een kerkenraad genomen worden. De beide andere termen zijn: 'in de gelegenheid stellen om hun mening kenbaar te maken' en 'na beraad in de gemeente'. Het onderscheid tussen deze drie is als volgt:

1. 'In de gelegenheid stellen hun oordeel/mening kenbaar te maken'.

Dit is de (lichtste) vorm van communicatie, die de kerkorde noemt in verband met de vaststellingsprocedure voor de grenzen van wijkgemeenten en de vaststellingsprocedure voor begroting en jaarrekening. Voor het laatste geval moet in de plaatselijke regeling worden vastgelegd hoe de kerkenraad de gemeente in de gelegenheid stelt.

2. 'Kennen en horen'.

Deze vorm gaat het schriftelijke te boven, omdat het een vorm van mondelinge communicatie impliceert. Daarbij is een bijeenkomst met de (betreffende) leden van de gemeente een goede vorm om de gemeenteleden niet alleen te informeren maar hen ook de gelegenheid te geven over de voorstellen met de kerkenraad in gesprek te gaan.

3. 'Na beraad in de gemeente'

... gaat nog een stap verder, en houdt in dat niet alleen de kerkenraad met de gemeenteleden communiceert, maar dat ook dat gemeenteleden en kerkenraad zich gezamenlijk zullen beraden over de voorstellen. Deze vorm van communicatie tussen kerkenraad en gemeente vraagt dus niet alleen een reactie, maar vraagt ook de organisatie van een meningsvorming binnen de gemeente over een bepaalde zaak.

Met betrekking tot de tweede vorm van communicatie dient de kerkenraad –als gezegd- de gang van zaken krachtens ord. 4-8-7 in de plaatselijke regeling vast te leggen. In het model is een suggestie gedaan. U kunt hier de tekst aanpassen aan de gebruikelijke gang van zaken in uw gemeente.

Aanvullende **TOELICHTING (2) VERBONDEN MET DE GEMEENTE**

N.B.: **VET = VERPLICHT** , ONDERSTREEPT = BIJ GEEN BEZWAAR, *Cursief = keuze per gemeente*

Geregistreerd als	Omschrijving	Actief kiesrecht (= mogen stemmen)	Passief kiesrecht (= ambtsdrager worden)
Belijdend lid	Gedoopt en belijdenis in P.K.N. (of voorloper) of overgekomen	Ja	Ja (behalve indien onder tucht)
Dooplid	Gedoopt in P.K.N. (of voorloper) of overgekomen	<i>Is mogelijk vanaf 18 jaar</i>	<i>Is mogelijk, mits hij/zij bij bevestiging ook belijdend lid wordt</i>
<u>Niet-gedoopt kind van gemeenteleden</u>	Minderjarig kind (= tot 18 jr), geen bezwaar van ouders of wettelijke vertegenwoordigers	Nee	Nee
<i>Gastlid</i>	Lid van een andere kerk dan de P.K.N.		
<i>a) Als belijdend lid</i>	<i>Belijdend, geconfirmeerd, e.d. (lid in volle rechten)</i>	<i>Is mogelijk</i>	<i>Is mogelijk</i>
<i>b) Als dooplid</i>	<i>Gedoopt</i>	<i>Is mogelijk vanaf 18 jaar</i>	Nee (eerst belijdend lid worden in eigen kerk of overkomen en belijdenis afleggen)
<i>Vriend, en ... :</i>			
1) Geen lid van een kerk	Kan lid geweest zijn. Leeft mee met gemeente, maar wordt geen lid	<i>Is mogelijk vanaf 18 jaar</i>	Nee
2) lid van een andere kerk		<i>Is mogelijk vanaf 18 jaar</i>	Nee
3) Lid van een gemeente van de Protestantse Kerk in Ned.			
3a) Belijdend lid	In eigen gemeente zo geregistreerd	<i>Is mogelijk</i>	<i>Is mogelijk</i>
3b) Dooplid	Idem	<i>Is mogelijk vanaf 18 jaar</i>	Nee (eerst belijdend lid worden in eigen gemeente of overschrijven = "perforatie")
<u>Overige geregistreerden</u>	Niet kerkelijke partner, huisgenoot,	N.v.t	N.v.t.

	inwonend meerderjarig kind: niet met gemeente verbonden		
--	--	--	--